

Cvičení 1: Měření základních makroekonomických veličin

1. **Výstup ekonomiky.** Statistický úřad modelové malé otevřené ekonomiky vykázal v roce 2006 následující údaje:

Položka	mld. Kč	Položka	mld. Kč
Spotřebitelské výdaje domácností	600	Hrubé investice	150
Nepřímé daně	100	Amortizace	60
Transferové platby	250	Čisté důchody výrobních faktorů v zahraničí	50
Export zboží a služeb	240	Přímé daně placené firmami a příspěvky na soc.a zdr.pojištění	130
Import zboží a služeb	220	Nerozdělený zisk	50
Vládní výdaje na statky a služby	200	Osobní daně placené domácnostmi	40
Změna zásob	10	IPD 2000	100
IPD 2006	125		

Na základě údajů v tabulce vypočítejte:

- Čistý export (NX)
  - Hrubý domácí produkt (HDP)
  - Čistý domácí produkt (NDP)
  - Hrubý národní produkt (HNP)
  - Čistý národní produkt (NNP)
  - Národní důchod (NI)
  - Osobní důchod (PI)
  - Disponibilní důchod (DI)
  - Úspory domácností (S)
  - Určete výši reálného HDP. V jakých cenách bude vyjádřen?
  - Jakou metodu jste použily při výpočtu?
- l) Podívejte se na stránky Českého statistického úřadu (ČSÚ):
(<http://dw.czso.cz/pls/rocenka/rocenka.indexnu>)
- Jaké položky jsou sčítány případně odečítány při výpočtu HDP výdajovou metodou?
  - Co odpovídá položce hrubé investice? Jaké má složky tato položka?
  - Jak byste z hrubého domácího produktu zjistili výši čistého? Pod jakým označením najdete amortizaci?
  - Jak byste postupovali při výpočtu národního produktu České republiky? Kterou položku ze soustavy národních účtů či případně platební bilance byste přičetli či odečetli?
2. **Výstup ekonomiky.** Statistický úřad vykázal v roce 2006 následující údaje. Tržní hodnota veškeré produkce vytvořené na území modelové ekonomiky dosáhla hodnoty 5000 mld., tržní hodnota mezispotřeby činila 1700 mld., spotřební výdaje domácností dosáhly 2100 mld., vládní nákupy statků a služeb 600 mld., a čistý export dosahoval 30 mld.
- Určete výši HDP
  - Jakou metodu jste k výpočtu použily?
  - Určete výši hrubých investic
3. **Reálný a nominální výstup.** Hrubý domácí produkt malé otevřené ekonomiky dosahoval v jednotlivých letech hodnot udaných v tabulce

Období	HDP v běžných cenách (mld.)	IPD	HDP v cenách roku 2000	HDP v cenách roku 2005
2000	620	100,0		
2001	640	102,0		
2002	660	103,5		
2003	680	106,0		
2004	750	106,2		
2005	800	107,5		
2006	880	109,0		
2007	950	111,0		

- Vypočítejte výši reálného HDP v cenách roku 2000
- Vypočítejte roční výši HDP v cenách roku 2005
- Určete roční tempa růstu reálného HDP v roce 2006 a 2007

4. **Cenová hladina.** Tabulka zachycuje podíl komodit, nakupovaných domácnostmi ve spotřebním koši a ceny těchto komodit ve dvou obdobích.

- Určete index spotřebitelských cen
- Vypočítejte míru inflace v roce 2007

Položka	Základní období (2006)			Běžné období (2007)	
	Množství	Cena	Výdaje	Cena	Výdaje
Potraviny	20	3		5	
Oděvy	15	9		10	
Bydlení	17	10		11	
Vzdělávání	8	5		3	
Σ					

5. Český statistický úřad vykázal za prosinec 2008 tyto údaje v jednotlivých skupinách spotřeby, které vstupují do spotřebního koše.

Stálé váhy ve spotřebním koši (dle struktury výdajů v roce 2005)	V %	Prosinec 2008 (prosinec 2007 = 100)
Potraviny a nealkoholické nápoje	16,26	99,2
Alkoholické nápoje, tabák	8,17	109,2
Odívání a obuv	5,24	99,4
Bydlení, voda, energie, paliva	24,83	111,1
Bytové vybavení, zařízení domácností, opravy	5,81	100,2
Zdraví	1,79	131,6
Doprava	11,41	90,6
Pošty a telekomunikace	3,87	96,3
Rekreace a kultura	9,86	100,8
Vzdělávání	0,62	103,5
Stravování a ubytování	5,84	106,0
Ostatní zboží a služby	6,3	104,6

- Z údajů v tabulce vypočítejte meziroční míru inflace .
- Na změny cen které skupiny komodit je inflace nejvíce citlivá?
- Pokud by cena potravin vzrostla meziročně o 20%, jak to ovlivní meziroční míru inflace počítanou meziroční procentní změnou CPI.

6. **Inflace.** Český statistický úřad zveřejnil pro období 2007-2008 následující údaje o vývoji indexu spotřebitelských cen. Na základě těchto údajů vypočítejte:

- a) Měsíční míru inflace (přírůstek CPI k předchozímu měsíci) pro poslední dva měsíce roku 2008
- b) Roční inflaci (vyjádřenou přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen – *míra inflace % r/r, průměr*) pro rok 2008
- c) Roční inflaci (vypočítejte jako přírůstek CPI ke stejnému měsíci - *míra inflace % r/r, prosinec*) v roce 2008

Průměr roku 2005 = 100

Měsíc	CPI 2007	CPI 2008
leden	103,3	111,1
únor	103,6	111,4
březen	103,9	111,3
duben	104,6	111,7
květen	105,0	112,2
červen	105,3	112,4
červenec	105,8	113,0
srpen	106,1	112,9
září	105,8	112,7
říjen	106,4	112,7
listopad	107,4	112,1
prosinec	107,9	111,8

7. Podívejte se na stránky ČSÚ

([http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr:_makroekonomicke_udaje/\\$File/HLMAKRO.xls](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr:_makroekonomicke_udaje/$File/HLMAKRO.xls))

a) porovnejte data o vývoji meziroční inflace v období 2000 – 2008 a vyjádřené přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen a vyjádřené jako přírůstek CPI ke stejnému měsíci. Srovnajte je.